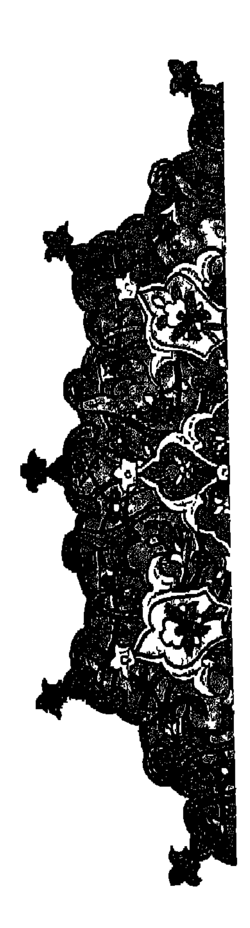
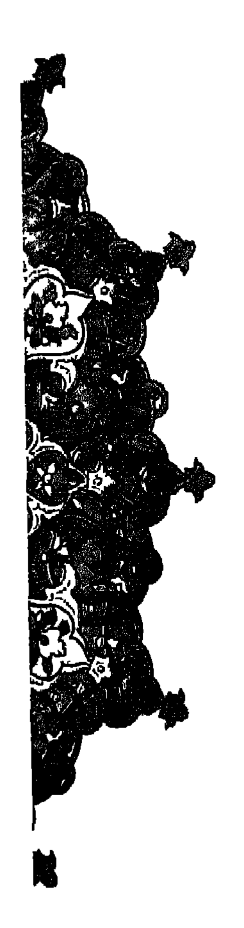
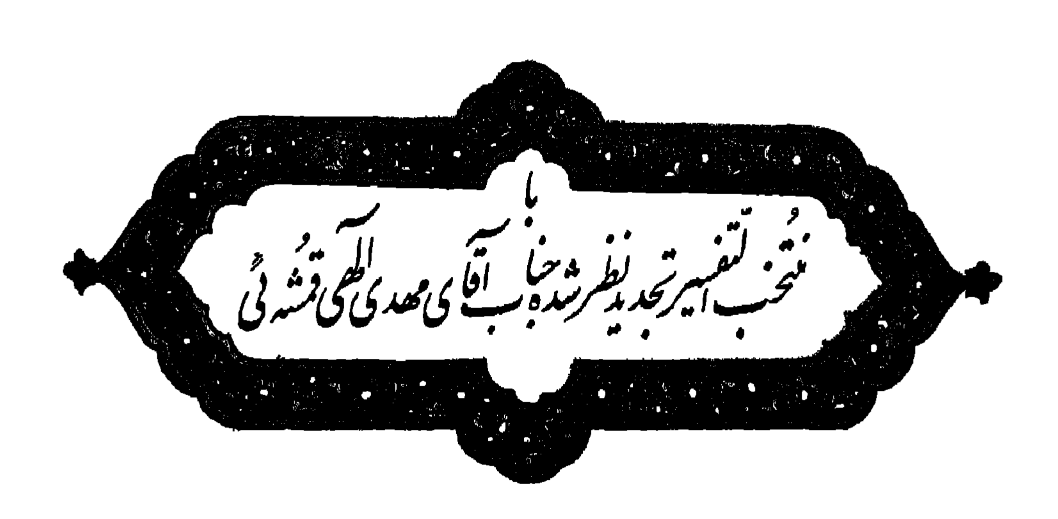
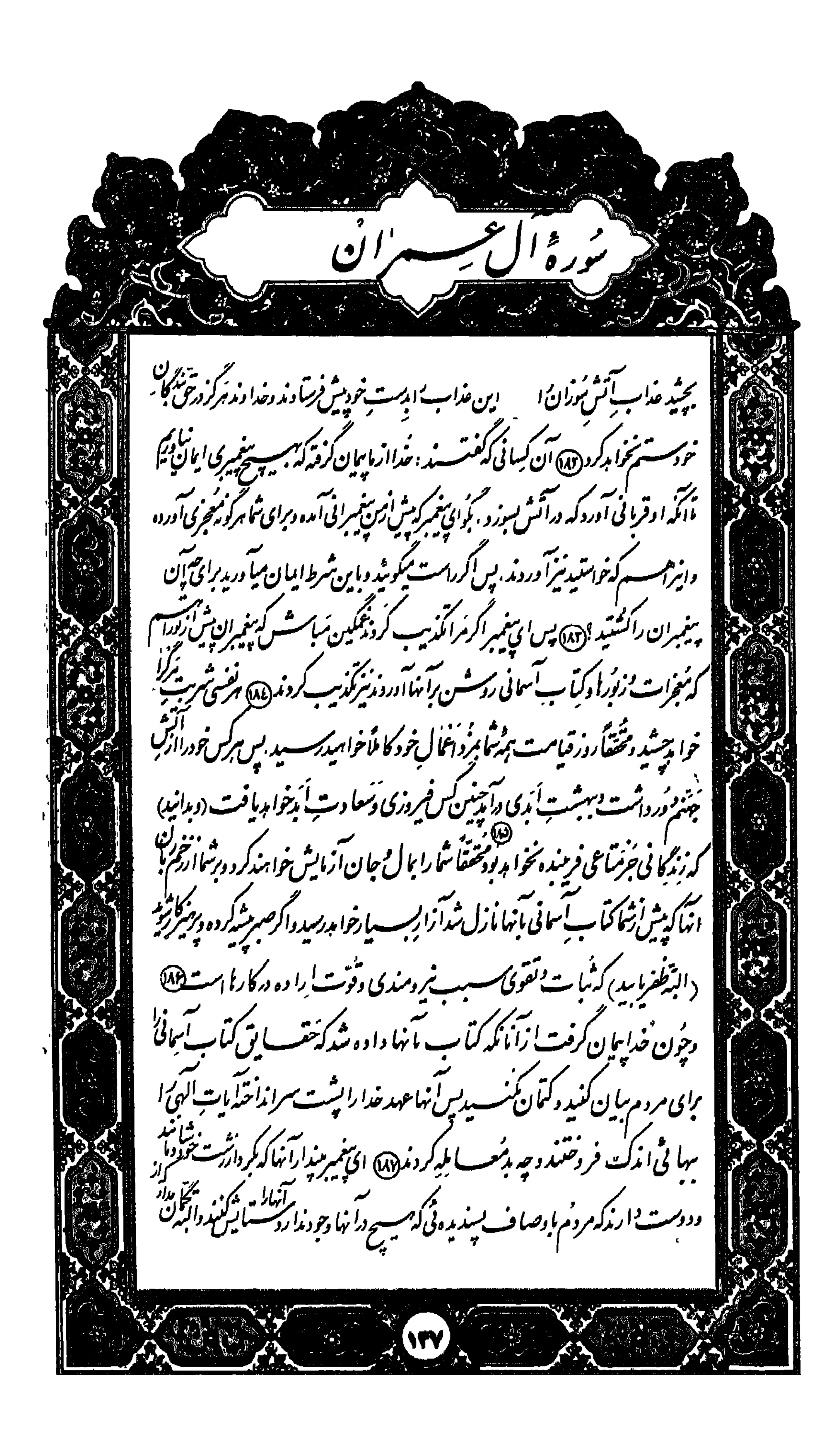

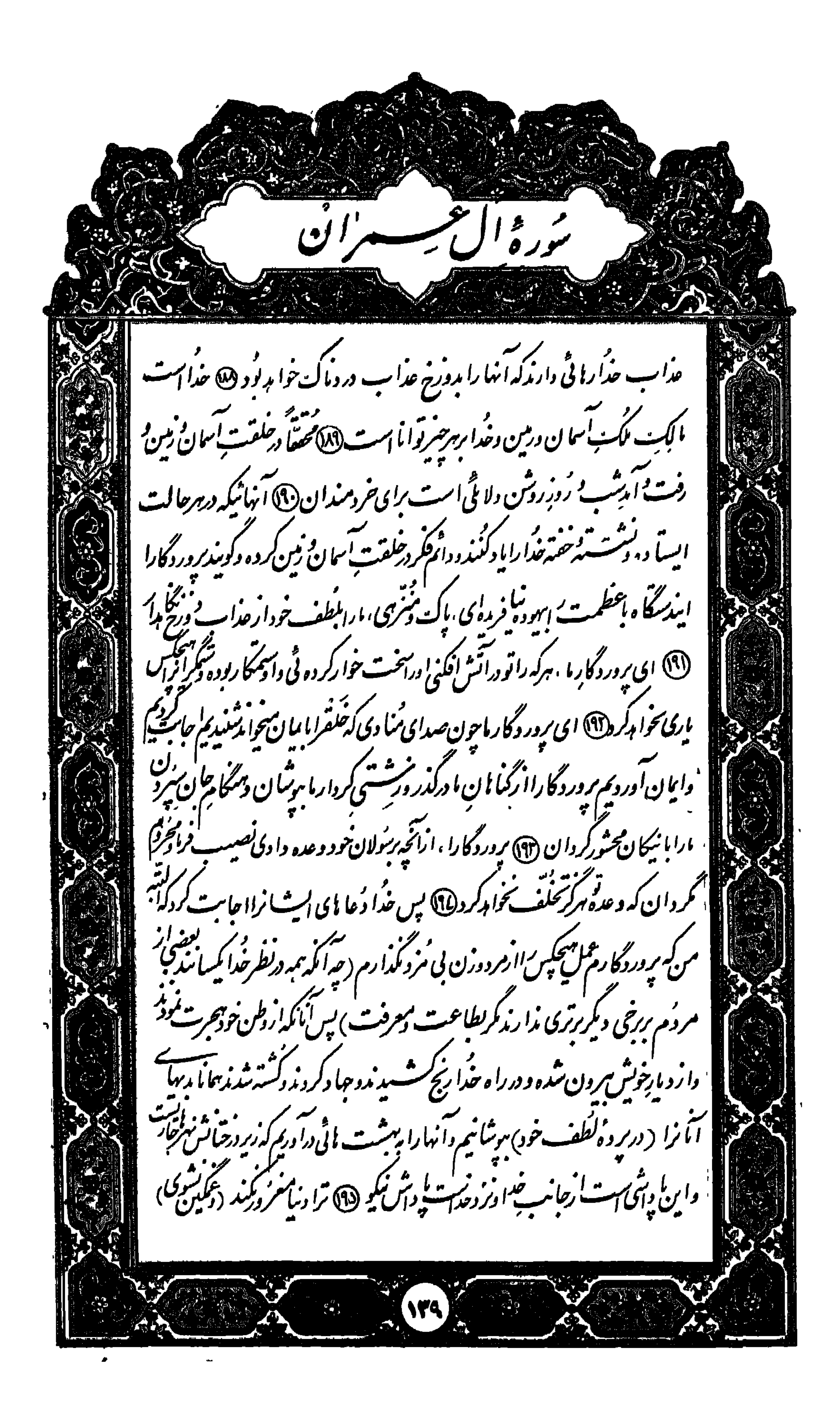

منتخب التفسیر تجدید نظر شده با جناب آقای مهدی الهی قمشه‌ای

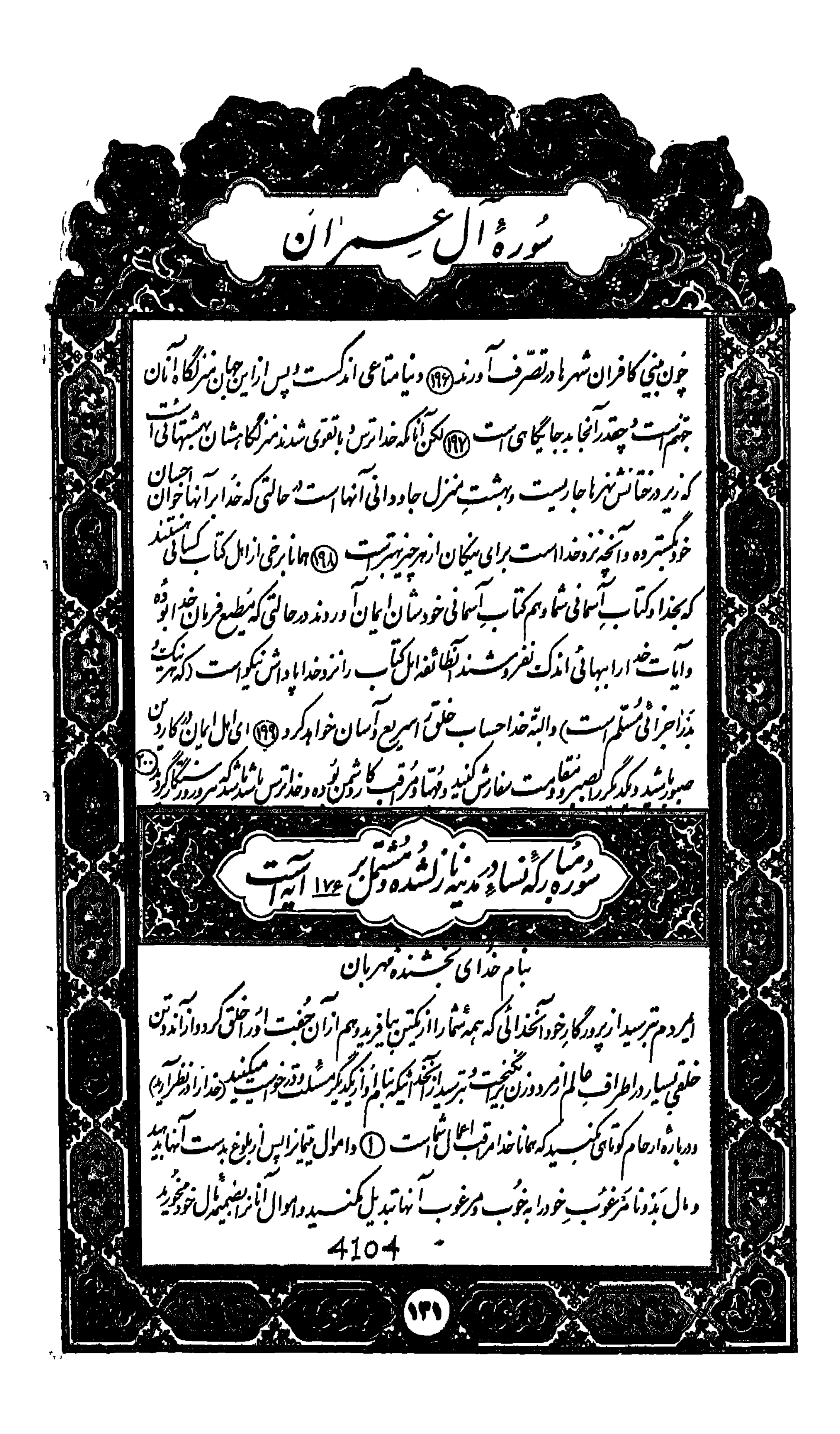
بچشید عذاب آتش سوزان را این عذاب از دست خود پیش فرستادند و خداوند هرگز در حق بندگان
خود ستم نخواهد کرد (۱۸۲) آن کسانی که گفتند: خدا از ما پیمان گرفته که به هیچ پیغمبری ایمان نیاوریم
تا آنکه او قربانی آورد که در آتش بسوزد، بگو ای پیغمبر که پیش از من پیغمبرانی آمده و برای شما هرگونه معجزی آورده
و این را هم که خواستید نیز آوردند، پس اگر راست میگوئید و باین شرط ایمان میآورید برای چه آن
پیغمبران را کشتید؟ (۱۸۳) پس ای پیغمبر اگر ترا تکذیب کردند غمگین مباش که پیغمبران پیش از تو را هم
که معجزات و زبورها و کتاب آسمانی روشن بر آنها آوردند نیز تکذیب کردند (۱۸۴) هر نفسی شربت مرگ را
خواهد چشید و محققاً روز قیامت همه شما بمزد اعمال خود کاملاً خواهید رسید. پس هر کس خود را از آتش
جهنم دور داشت و به بهشت ابدی درآمد چنین کس فیروزی و سعادت ابد خواهد یافت (و بدانید)
که زندگانی جز متاعی فریبنده نخواهد بود (۱۸۵) محققاً شما را بمال و جان آزمایش خواهند کرد و بر شما از خصم زبان
آنها که پیش از شما کتاب آسمانی بآنها نازل شد آزار بسیار خواهد رسید و اگر صبر پیشه کرده و پرهیزکار شوید
(البته ظفر یابید) که ثبات و تقوی سبب نیرومندی و قوت اراده در کارها است (۱۸۶)
و چون خدا پیمان گرفت از آنانکه کتاب بآنها داده شد که حقایق کتاب آسمانی را
برای مردم بیان کنید و کتمان نکنید پس آنها عهد خدا را پشت سر انداخته آیات الهی را
بهائی اندک فروختند و چه بد معامله کردند (۱۸۷) ای پیغمبر مپندار آنها که بکردار زشت خود شادمانند
و دوست دارند که مردم باوصاف پسندیده‌ئی که هیچ در آنها وجود ندارد آنها را ستایش کنند البته گمان مدار که از

سورهٔ آل عمران

عذاب خدا رهائی دارند که آنها را بدوزخ عذاب دردناک خواهد بود (۱۸۸) خدا است
مالک ملک آسمان و زمین و خدا بر هر چیز توانا است (۱۸۹) محققاً در خلقت آسمان و زمین و
رفت و آمد شب و روز روشن دلائلی است برای خردمندان (۱۹۰) آنهائیکه در هر حالت
ایستاده و نشسته و خفته خدا را یاد کنند و دائم فکر در خلقت آسمان و زمین کرده و گویند پروردگارا
این دستگاه باعظمت را بیهوده نیافریده‌ای، پاک و منزهی، ما را بلطف خود از عذاب دوزخ نگاهدار
(۱۹۱) ای پروردگار ما، هر که را تو در آتش افکنی او را سخت خوار کرده‌ئی و او ستمکار بوده و ستمگرانرا هیچکس
یاری نخواهد کرد (۱۹۲) ای پروردگار ما چون صدای منادی که خلق را بایمان میخواند شنیدیم اجابت کردیم
و ایمان آوردیم پروردگارا از گناهان ما درگذر و زشتی کردار ما بپوشان و هنگام جان سپردن
ما را با نیکان محشور گردان (۱۹۳) پروردگارا، از آنچه برسولان خود وعده دادی نصیب فرما و محروم
مگردان که وعده تو هرگز تخلف نخواهد کرد (۱۹۴) پس خدا دعاهای ایشانرا اجابت کرد که البته
من که پروردگارم عمل هیچکس را از مرد و زن بی مزد نگذارم (چه آنکه همه در نظر خدا یکسانند و بعضی از
مردم بر برخی دیگر برتری ندارند مگر بطاعت و معرفت) پس آنانکه از وطن خود هجرت نمودند
و از دیار خویش بیرون شده و در راه خدا رنج کشیدند و جهاد کردند و کشته شدند همانا بدیهای
آنانرا (در پردهٔ لطف خود) بپوشانیم و آنها را به بهشت هائی درآوریم که زیر درختانش نهرها جاریست
و این پاداشی است از جانب خدا و نزد خداست پاداش نیکو (۱۹۵) ترا دنیا مغرور نکند (و غمگین نشوی)

الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ١٨٨ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ
اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١٨٩ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ
اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ١٩٠ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ
اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ١٩١
رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ١٩٢
رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا
رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ١٩٣
رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ
لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ١٩٤ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ
مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَ
أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا
مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ١٩٥ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ

سوره آل عمران

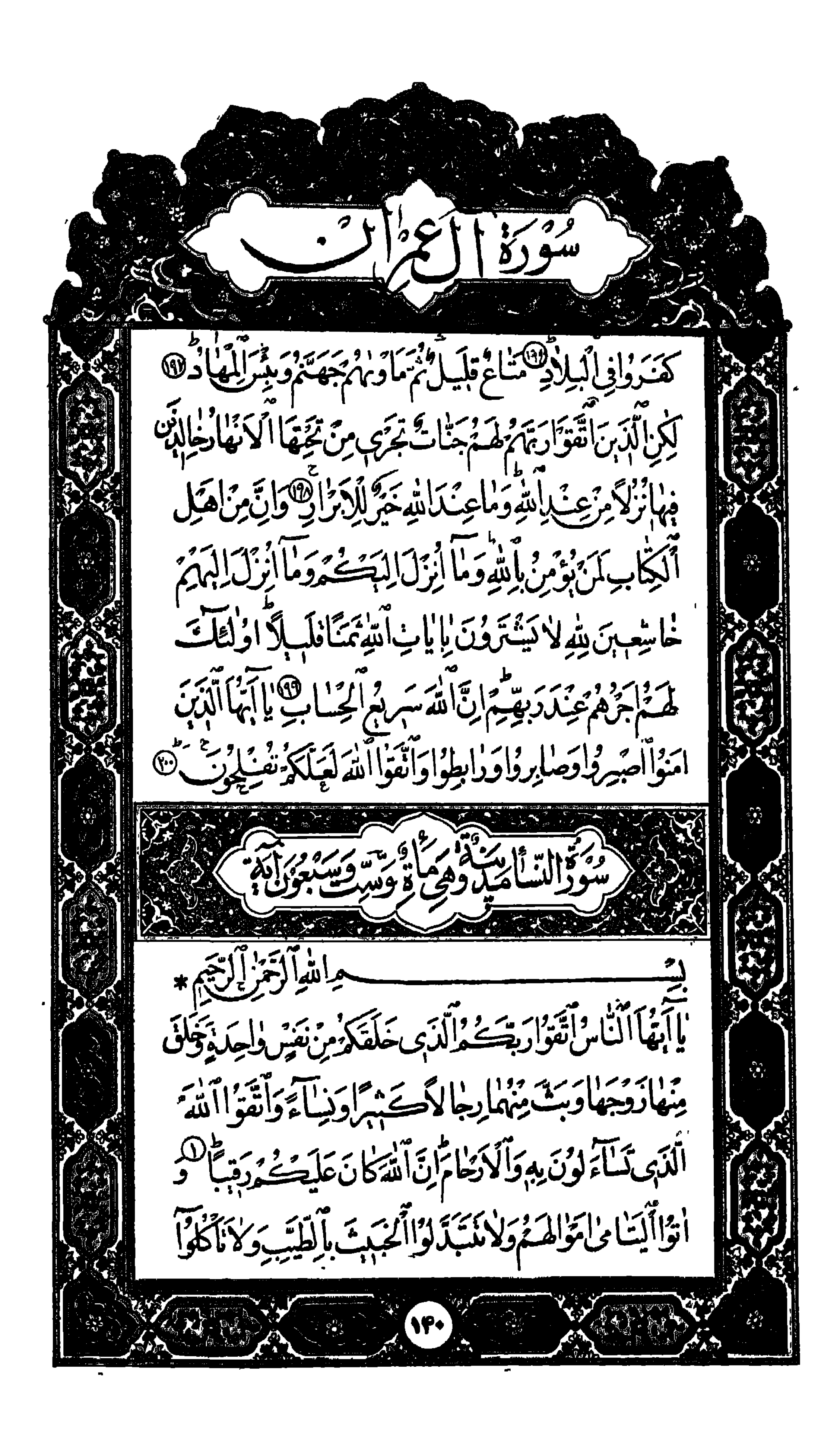
چون مبینی کافران شهرها در تصرف آورند (۱۹۶) دنیا متاعی اندکست و پس از این جهان منزلگاه آنان
جهنم است و چه بد آنجا بد جایگاهی است (۱۹۷) لکن آنانکه خدا ترس و با تقوی شدند منزلگاهشان بهشتهائی است
که زیر درختانش نهرها جاریست و بهشت منزل جاودانی آنهاست در حالتی که خدا از آنها خوان احسان
خود گسترده و آنچه نزد خداست برای نیکان از هر چیز بهتر است (۱۹۸) همانا برخی از اهل کتاب کسانی هستند
که بخدا و کتاب آسمانی شما و هم کتاب آسمانی خودشان ایمان آورده‌اند در حالتی که مطیع فرمان خدا بوده
و آیات خدا را بهائی اندک نفروشند آن طائفه اهل کتاب را نزد خدا پاداش نیکو است (که به هر نیک و
بد او جزائی مسلم است) و البته خدا حساب خلق را سریع و آسان خواهد کرد (۱۹۹) ای اهل ایمان در کار دین
صبور باشید و یکدیگر را بصبر و مقاومت سفارش کنید و همه با هم مراقب کار دشمن بوده و خدا ترس باشید که شاید رستگار گردید (۲۰۰)

سوره مبارکه نساء در مدینه نازل شده و مشتمل بر ۱۷۶ آیه است

بنام خدای بخشنده مهربان

ای مردم بترسید از پروردگار خود آنخدائی که همه شما را از یک تن بیافرید و هم از آن جفت او را خلق کرد و از آن دو تن
خلقی بسیار در اطراف عالم از مرد و زن برانگیخت و بترسید از آنخدائی که بنام او از یکدیگر مسئلت و درخواست میکنید (خدا را در نظر آرید)
و درباره ارحام کوتاهی مکنید که همانا خدا مراقب اعمال شما است (۱) و اموال یتیمان را پس از بلوغ بدست آنها بدهید
و مال بد و نامرغوب خود را به خوب و مرغوب آنها تبدیل مکنید و اموال آنان را بضمیمه مال خود مخورید

4104

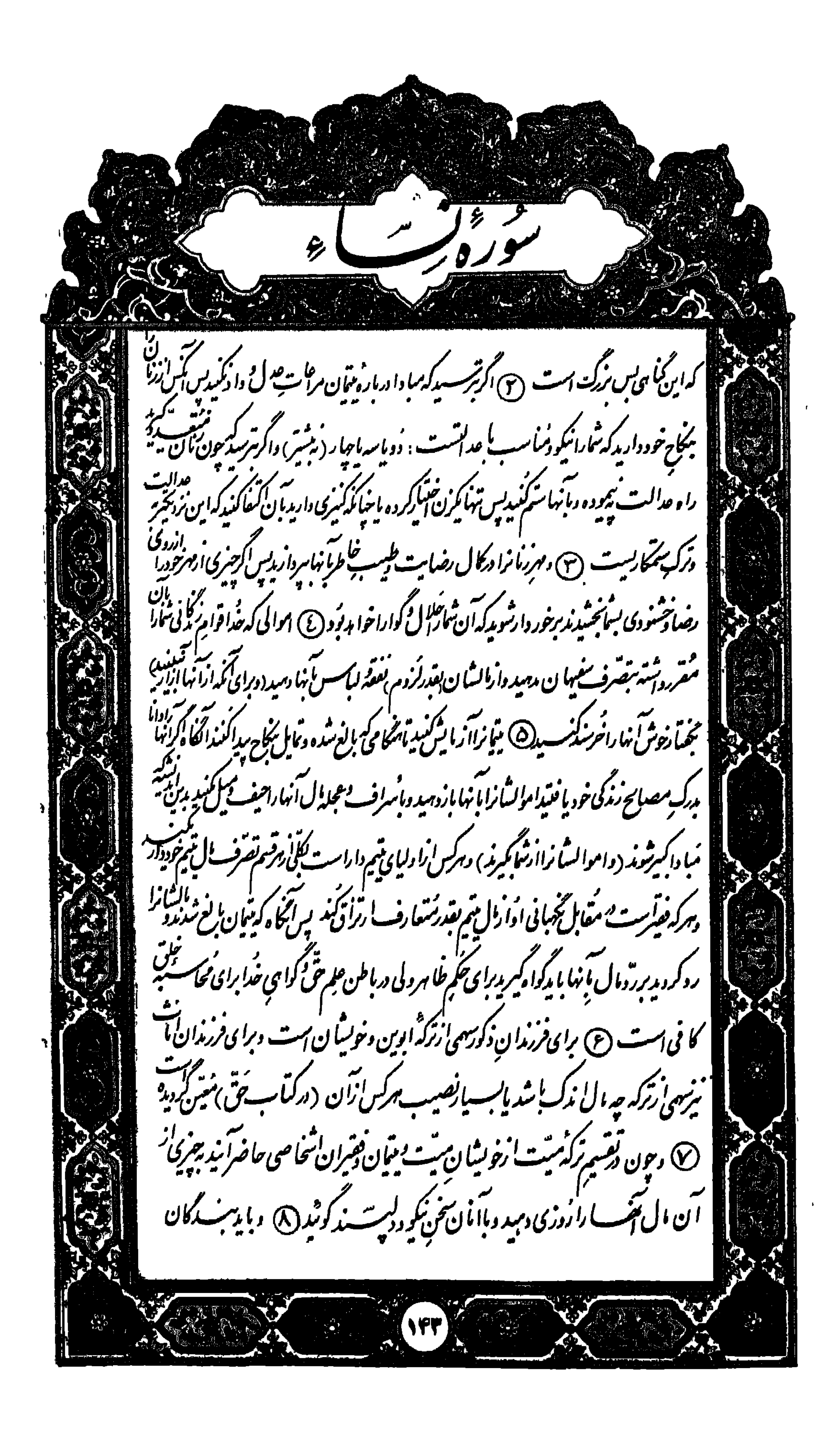

كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ﴿١٩٦﴾ مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾
لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۗ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ
خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۗ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

سُورَةُ النِّسَاءِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَسِتٌّ وَسَبْعُونَ آيَةً

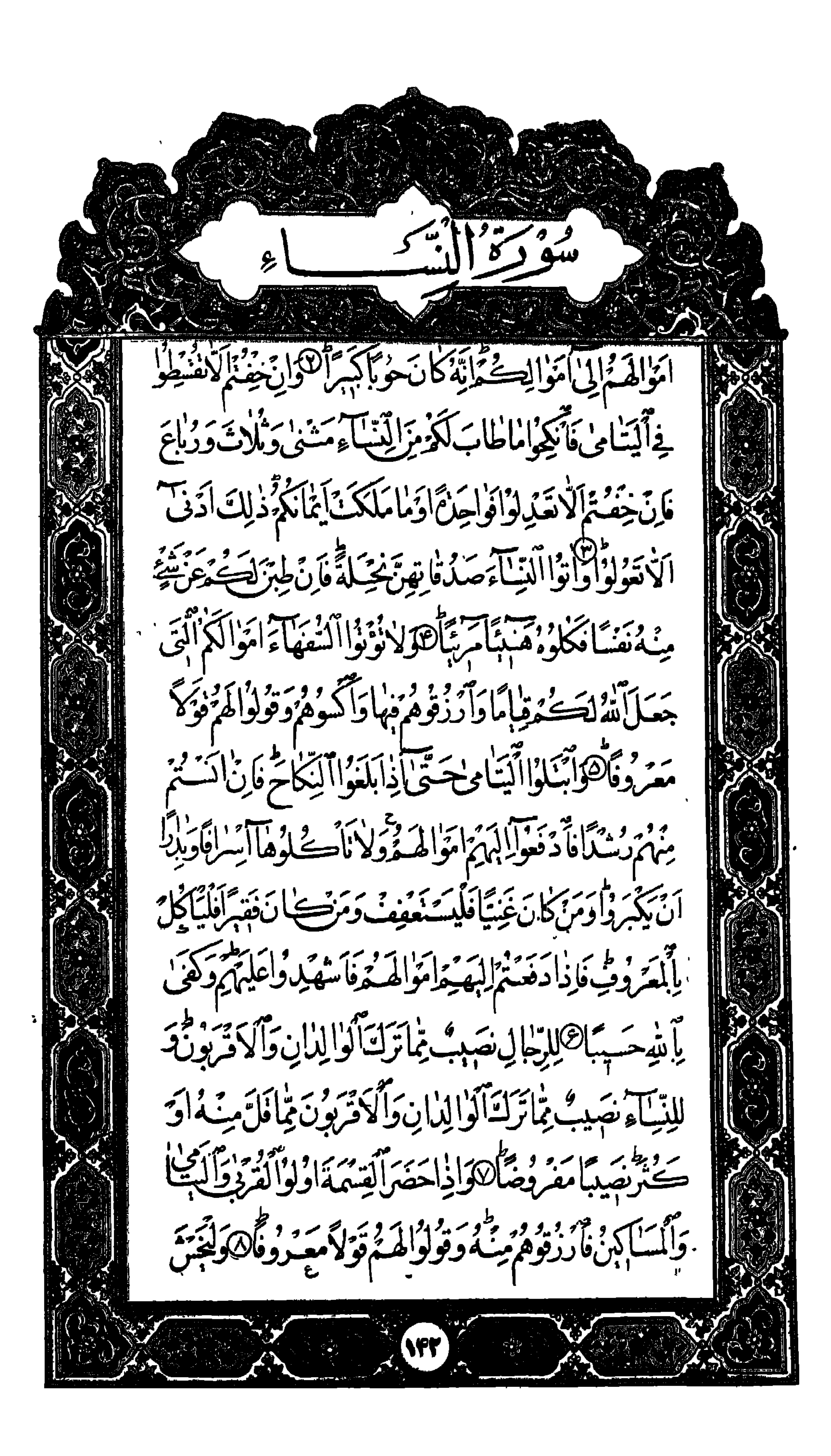
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ *

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ
مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ
الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ وَ
آتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوا

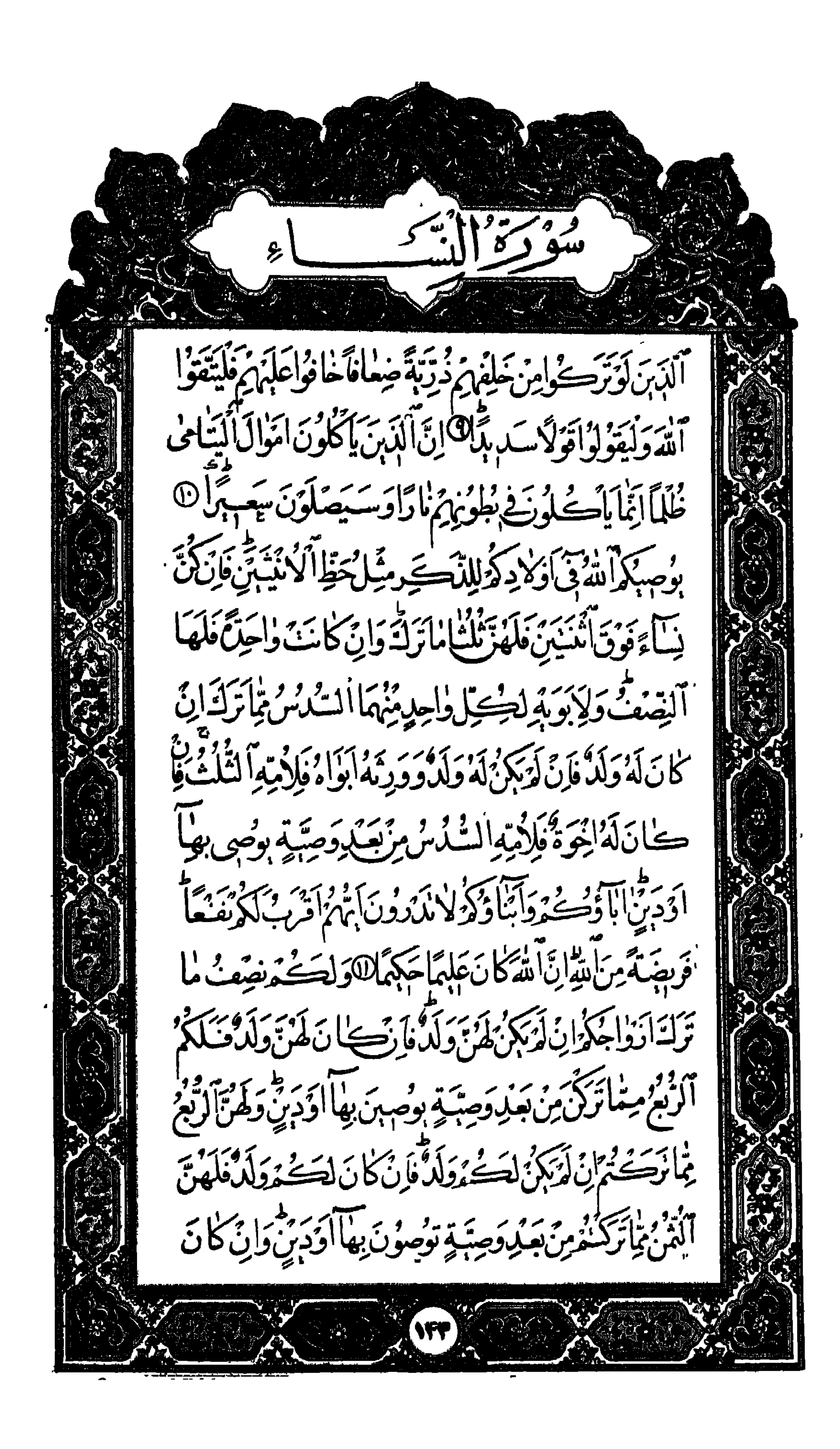

سورهٔ نساء

که این گناهی بس بزرگ است (۲) اگر بترسید که مبادا درباره یتیمان مراعات عدل و داد نکنید پس آنکس از زنان
بنکاح خود دارید که شما را نیکو و مناسب با عدالتست: دو یا سه یا چهار (نه بیشتر) و اگر بترسید که چون زنان متعدد گیرید
راه عدالت نپیموده و با آنها ستم کنید پس تنها یکزن اختیار کرده یا چنانکه کنیزی دارید بآن اکتفا کنید که این نزدیکتر بعدالت
و ترک ستمکاریست (۳) و مهر زنانرا در کمال رضایت و طیب خاطر بآنها بپردازید پس اگر چیزی از مهر خود را از روی
رضا و خشنودی بشما بخشیدند برخوردار شوید که آن شما را حلال و گوارا خواهد بود (۴) اموالی که خدا قوام زندگانی شما را بآن
مقرر داشته بتصرف سفیهان مدهید و از مالشان بقدر لزوم نفقه و لباس بآنها دهید (و برای آنکه از آنها آزار نبینید)
بگفتار خوش آنها را خرسند کنید (۵) یتیمانرا آزمایش کنید تا هنگامی که بالغ شده و تمایل بنکاح پیدا کنند آنگاه اگر آنها را دانا
بدرک مصالح زندگی خود یافتید اموالشانرا بآنها باز دهید و باسراف و عجله مال آنها را حیف و میل مکنید بدین اندیشه که
مبادا کبیر شوند (و اموالشانرا از شما بگیرند) و هر کس از اولیای یتیم دارا است بکلی از هر قسم تصرف مال یتیم خودداری کند
و هر که فقیر است در مقابل نگهبانی او از مال یتیم بقدر متعارف ارتزاق کند پس آنگاه که یتیمان بالغ شدند و مالشانرا
رد کردید بر رد مال بآنها باید گواه گیرید برای حکم ظاهر ولی در باطن علم حق و گواهی خدا برای محاسبه خلق
کافی است (۶) برای فرزندان ذکور سهمی از ترکه ابوین و خویشان است و برای فرزندان اناث
نیز سهمی از ترکه چه مال اندک باشد یا بسیار نصیب هر کس از آن (در کتاب حق) معین گردیده است
(۷) و چون در تقسیم ترکه میت از خویشان میت و یتیمان و فقیران اشخاصی حاضر آیند به چیزی از
آن مال آنها را روزی دهید و با آنان سخن نیکو و دلپسند گوئید (۸) و باید بندگان

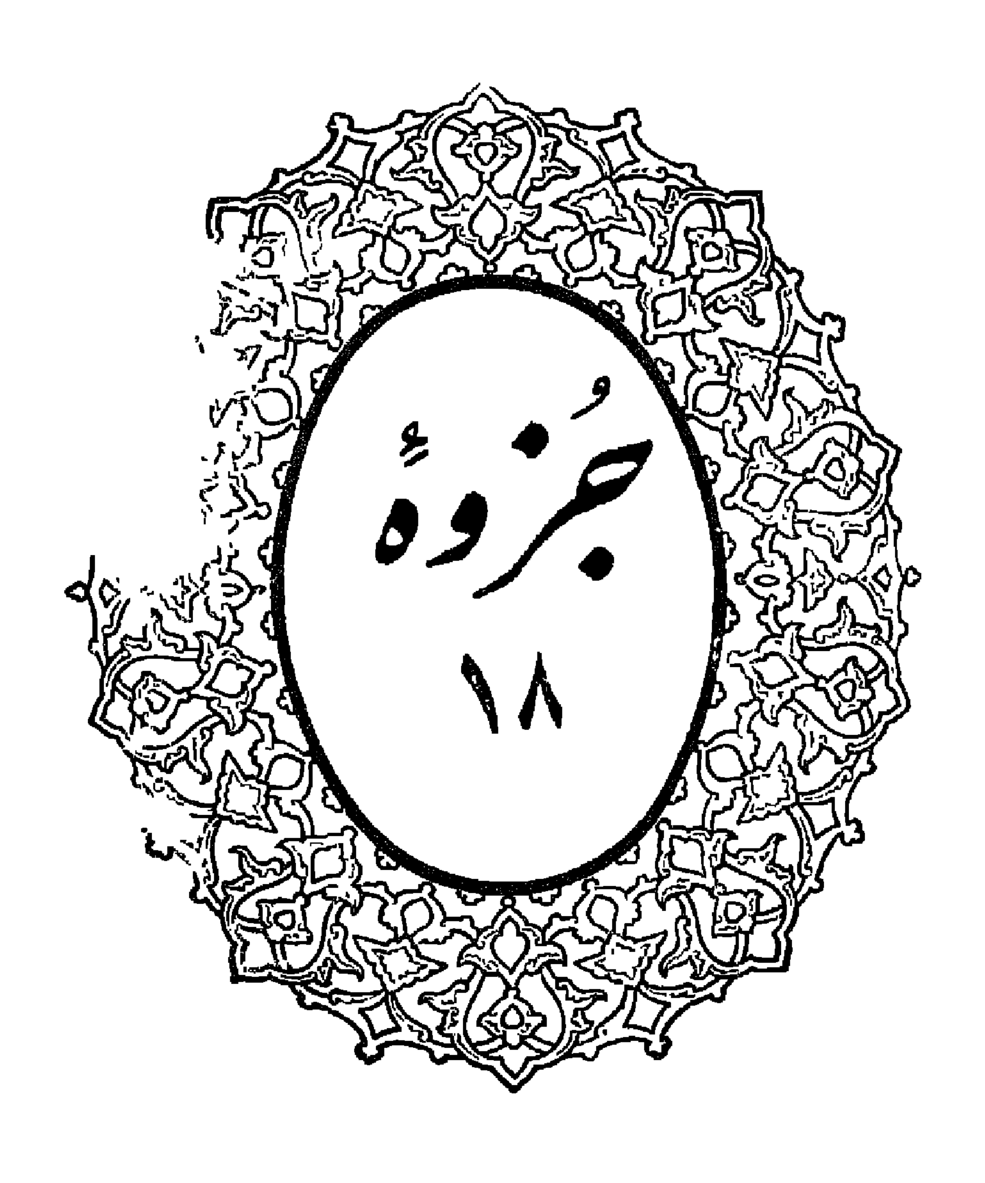

أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا
فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُم مِّنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ ۖ
فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ
أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾ وَآتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِن طِبْنَ لَكُمْ عَن شَيْءٍ
مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي
جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا
مَّعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُم
مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا
أَن يَكْبَرُوا ۚ وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ
بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ
بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾ لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَ
لِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ
كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٨﴾ وَلْيَخْشَ

سُورَةُ النِّسَاءِ

الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا
اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ
ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾
يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ
نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا
النِّصْفُ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ
كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ
كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا
أَوْ دَيْنٍ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا
فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا
تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ
الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ
مِمَّا تَرَكْتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ
الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ

اداره نشریه اخگر

تهران - خیابان ری دو راه مهندس وسیلهٔ تلفن شماره ۵۲۳۸۸

همه هفته روز های چهارشنبه منتشر میشود